

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij varkens in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de varkens.

Nr.010

TWEEDE SEMESTER 2022

DGZ heeft oog voor varkens

Wat zijn de actualiteiten voor varkens in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren varkensziekten?

IN HET KORT

AVP (Afrikaanse varkenspest): In november 2022 werd AVP vastgesteld bij een everzwijn in het noorden van Tsjechië. Vier jaar nadat het land de AVP-vrije status herwon na een eerste uitbraak, wordt Tsjechië zo opnieuw met het virus geconfronteerd.

Autopsie: Voor de verhoogde waakzaamheid voor AVP wordt sinds 1 juli 2022 vanuit het FAVV enkel nog ingezet op bloedonderzoek. Hierdoor zien we een daling in het aantal kadavers dat aangebracht wordt voor autopsie-onderzoek. Toch blijft dit dé belangrijkste manier om de overlijdensoorzaken te achterhalen om zo de rest van de varkensstapel preventief te kunnen beschermen.

Bioveiligheidsaudit: Na de vorige risico-enquête hebben varkenshouders tussen de 10 en 14 maanden de tijd om hun dierenarts een volgende te laten uitvoeren. Op een kleine 4.000 varkensbedrijven werd de tweede bioveiligheidsaudit reeds uitgevoerd.

IN DE KIJKER

Roetbiggen duiken nog geregeld op in Vlaamse varkensbedrijven

Staphylococcus hyicus is de bacterie die exsudatieve epidermitis of 'smeerwrag' veroorzaakt. Bij de klassieke en meest voorkomende vorm ontwikkelen biggen besmet met deze bacterie huidletsels over het ganse lichaam. De letsels veroorzaken geen jeuk, maar door de wondjes verliezen de biggen vocht. Hierdoor kunnen ze uitdrogen en kan er sterfte optreden. Als stalstof in dit wondvocht gaat kleven, krijgen de biggen de typische zwarte korsten. Vandaar de naam 'roetbiggen'. Deze aandoening doet zich vooral voor bij dieren jonger dan 8 weken, maar zelfs ook bij biggetjes van 3 of 4 dagen oud.

De letsels zijn karakteristiek (zie foto volgende pagina) en meestal voldoende om de diagnose te stellen. Deze kan bevestigd worden in het labo door isolatie van *S. hyicus* uit de letsels, eventueel aangevuld met histopathologisch onderzoek. De staalname gebeurt best door de korst weg te nemen ter hoogte van de letsels en het vocht te bemonsteren.

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2022.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

<< VERVOLG IN DE KIJKER

Omdat er veel antibioticaresistentie voorkomt, is het belangrijk om bij een uitbraak *S. hyicus* te isoleren en vervolgens een gevoeligheidsbepaling uit te voeren.

Een vroege behandeling heeft het meeste kans op succes. De behandeling bestaat uit vochttherapie bij uitgedroogde varkens, plaatselijk gebruik van milde antiseptica en - indien nodig - het toedienen van antibiotica, waarbij je rekening houdt met de gevoeligheidsbepaling. Daarnaast is het erg belangrijk om ook aandacht te besteden aan uitlokkende factoren (zie kadertekst).

Foto: Roetbig met korstige huidletsels, voornamelijk gesitueerd ter hoogte van de kop, uitstralend naar de rug.

Hoe vergroot je de kans om roetbiggen te voorkomen?

Vermijd huidletsels bij de biggen. Zorg voor een aangepaste huisvesting waar biggen zich niet kunnen kwetsen. Vermijd factoren die kunnen leiden tot vechten, zoals overbezetting, mengen en hergroeperen van biggen, onvoldoende voer- of drinkplaatsen of de afwezigheid van hokverrijking. Voer alle behandelingen bij de biggen secuur en met zorg uit, zodat je geen wondjes veroorzaakt.

Vermijd te hoge luchtvochtigheid in de stal. Optimaliseer het klimaat en zorg dat de biggen niet te nat worden wanneer ze eten en drinken, voornamelijk bij brijvoeding verdient dit extra aandacht.

Verlaag de infectiedruk door een goede reiniging en ontsmetting van de afdelingen. Voorzie voldoende leegstand waarbij de stal kan opdrogen.

Optimaliseer de immuniteit bij de biggen. Hiervoor zorg je voor een goede leeftijdsverdeling bij de zeugen en optimaliseer je het biestmanagement.

IN BEWEGING?

Programma/ Ziekte	Meting	2022 (jan-jun)	2022 (jul-dec)	Trend
PRRS-Monitor biggen	uitgevoerde monitors	119	103	↓
	% bedrijven PRRSV negatieve biggen	29,7%	31,3%	↑
PRRS-Monitor opfokvarkens	uitgevoerde monitors	-	35	
	% bedrijven PRRSV negatieve dieren	-	50%	
Afrikaanse varkenspest	aantal onderzochte bedrijven*	1.907	1.898	↓
Autopsie	aantal varkens	1.589	767	↓

- : Situatie stabiel

* : Onderzocht in het kader van verhoogde waakzaamheid (zie ook In het kort).

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 06/02/2023.

“ ALS EEN DIER STERFT, IS HET HEEL BELANGRIJK OM TE WETEN TE KOMEN WAT DE DOODSOORZAAK IS. WANT DIE INFO ZAL JE HELPEN OM DE REST VAN JE VARKENSSTAPEL PREVENTIEF TE BESCHERMEN. ”